

DIRVA

TIKROJO PRIEŠO KONSTATAVIMAS

VIS DAUGIAU ISIVELDAMOS I KOVĄ PIETRYČIŲ AZIJOS DŽUNGLĖSE, JAV TOLSTA NUO SAVO TIKROJO PRIEŠO. — PADALINIMAS KOMUNISTŲ I GERUS IR BLOGUS, SURISO JAV RANKAS, NELEISDAMAS IŠNAUDOTI NUOMONIŲ PRIEŽINGUMUS KOMUNISTINIAME PASAULYJE.

Vytautas Meškauskas

Kolumnistas David Lawrence
tik dabar konstataavo tai, dėl ko
mes šioje vietoje šenai sielojo-

"Sahasis karas karštėja, ta-
kiai Jungtinės Valstybės nežiuri
ištra priešą. Daug kalbama apie
JAV karinės akcijos sustiprinimą
Piery Vietnamo, berūmus vyriaus-
ybė nė vienu žodžiu neatsklei-
džia tėlos apie Pekino ir Mask-
va komunistinių režimų agresi-
vumą pasaulyje.
Amerikiečiai iš Lippmannas

Man atrodo, kad ir vienas iš aktualiausių šių dienų klausimų -- pietinio Vietnamo egzistencija -- negali būti išsprestas Mekongo deltos džunglėse. Dau-

gelis amerikiečių sutiktu su Walterio Lippmanno nuomone, kad de Gaulle siūloma viso to kadaise prancūzų valdyto rajono, ne vien Piety Vietnamo, neutralizacija, yra nebлогa išeitis, tačiau ir Lippmannas sutinka, kad derėtis dėl tokio plano amerikiečiai gali tik iš stiprių pozicijų, kurių

Jonas Rugienius
12230 Washburn St.,
Detroit, Mich. 48204

THE LITHUANIAN NATIONAL NEWSPAPER

6907 Superior Avenue, Cleveland, Ohio. 44103. Telephone: 431-6344

XLIX

Kovas — March 11, 1964

30 Nr.

ILIISTRUOTAS TAUTINĖS MINTIES LIETUVIŲ LAIKRAŠTIS

nistų vertinimo filosofija padeda aršiausiam ir pavojingiausiam priešui. Už tai tenka sutikti su de Gaulle teigimu kancleriu Ehardui, kad JAV yra savo prieštaravimų auka.

Kas naujo
Pasaulyje

* GRAIKIOJE PLEČIANTIS protestų prieš JAV demonstracijoms, laikraščiai pradėjo skaičiuoti, kiek dolierių buvo išmokėta pagalbos Graikijai saskaiton. Susidaro įspūdis, kad tais doleliais jau buvo išprestos ir graikių politinės problemos. US News & World Report (kovo 16 d. nr.) klausimas, ar JAV gali pasitiketi sąjungininkais, po karo dolierių déka atsistojusiais ant kojų, rodo "graikių politikos" mentalitetą

loje, yra Prancūzijos Lietuvij Bendruomenės Krašto Tarybos narys,
aktyviai besireiškia lietuviškoje veikloje.

KELIAJ JAUNIMUI!

ALGIRDAS J. GREIMAS

Gulbés, keliai! Gervés, keliai!
Debesų keliu plačiuoju
AŠ važiuoju!

Vasario 16-sios Dienos minėjimas Paryžiuje šiais metais, dideliam lietuviškosios visuomenės pasitenkinimui, praėjo labai sklandžiai ir gerai. Pora prakalbų: viena -- senimo, kita -- jaunimo; viena p. Ministerio S. Lozoraičio, kita -- jaunuji, bet tikrą jaunuji, grupės atstovo Perkūno Liutkaus. Pora eiléraščių: vienas, truputį liūdnas -- Brazdžionio, kitas, linksmesnis - Maironio. Pora rečitatyvų iš sunkių operų -- kad ir rafinuotiemis estetams šio to būtų. Eilė lenciugelių, malonelių ir kitokių liaudies šokių, pademonstruojančių mums gražų mūsų jaunimą. O po kubilo -- prie bačkos. Priémimas kuklus, bet kultūringas: Kęstučio Zapkaus vadovaujami, Paryžiaus dailininkai, pavirte barmenais, pilstė vieni -- neblogą Provanso ružavąjį, o kiti -- dar neblogesni Šampanijos

baltąjį vyną. -- O kad daugiau tokius švenčių būtų! -- Šnekėjosi tautiečiai. Ir tučtuojau nutarė rengti nebe tautos, bet parapijos šventę: minėti Šv. Kazimierą pentę formą, kurios pagrindiniu personažu numatytas ant iešmo keptas paršiukas. Šitoks minėjimas susilaukė karšto, visų tautiečių pritarimo.

Bet gržkime prie 16-sios Vasario. Ministeris S. Lozoraitis paryžiečių neapvylė -- Šnekėjojis trumpai ir drūtai. Jo kalba išvystė dvi pagrindines temas: Lietuva gavo nepriklausomybę ne kaip dovaną: tai tik lietuvių tautos subrendimo apvainikavimas. Juodujų ir geltonujų rasių tautos kuone kas mėnesį švenčia naujas nepriklausomybes ir įrašomas į Jungtines Tautas: Lietuvai laikas irgi turės ateiti.

Tačiau kai į sceną užlipo lieknas ažuoliukas, kai susikūprinės, kad rankomis visgi pasiekėtų stalą, prabili lietuviškai, atsiprašydama už savo žemaitišką-provansališką akcentą, Paryžiaus lietuvių pajuto, nelyginant šviežias vėjas būtų pertraukės persalė:

"Mes esame gimę lietuvių, bet dabar, ar mes dar esame lietuvių?"

Mes, jaunieji, neame nei pabégeliai, nei emigrantai. Mes pilnateisai jau čia ginię, prancūzai, vokiečiai, amerikiečiai. Mes čia mokomės ir dirbam, čia balsojam ir atliekam karinę prievolę -- žodžiu, gyvenam. Ką gi tad reiškia mūsų sąlygose būti lietuvių? Kaip ir kodėl mes turime būti lietuvių?"

Ar tam, kad sutelkti grupę lietuvių Vasario 16-sios proga?

Kad pašokti maloną ar lengią?

Kad padeklamuoti ar padainuoti?

Mes norime tikėti, kad tai vien linksmoji dalis, bet kad yra dar ir rimtoji dalis."

Mes seniai, renkamės į Vasario 16-sios Dienos minėjimą kaip į mišias, atšvenčiame ją, kaip

(Nukelta 12 psL)

lietuvių visuomenei pažįstamas
omis atšventė 75 metų amžiaus
delio amžiaus, tebéra judrus,
gai vadovaujasi LB Vakarų apy-
inės ALT iždininko pareigas ir
lietuvių organizacijas. Iš Los
s specialus komitetas, kovo 21.
nuose Kostui Liaudanskui rengia

...! Šviežias vanduo... pirkite vandenį...!

Kelią jaunimui!

(Atkelta iš 1 psl.)

ritualą, rūmties, liūdesio, vilčią ir pareigos atmosferoje. Mums jaūtimasis lietuvių gautas iš tévy, su kalba, dainomis, papročiais, su visu gyvenimo stiliumi. Bet reikėtų gal kartais paklausti savęs, ar mūsų "senių", nuolatinis liūliaivimas prisiiminimais negali sukelti jaunesiems atlaidžių abejonių, ar jų jau kitokia tévynės meilė neturi teisės į papildomą žingeidumą, į norą netik kitaip jausti, bet ir pagal save žinoti?

"Šiandien švenčiame 16-to Vasario. Kas tai per diena? Jūs -- aišku: tai Nepriklausomybės Šventė. Jūs gyvenote, Šventėtė tas dienas Lietuvoje, jums tai realus įvykis.

Mes gi turime 16-ją Vasario, 4th of July, 14 Juillet. Šešioliktoji Vasario mums -- tai tik viena iš istorinių datų, kaip ir Žalgirio mūšis ar Jogailos vestuvės, paskendusių tolimoj praeity.

Prancūzų televizijos operatorius prieš kelioliką dienų sustabdinėjo gatvėse paauglius jaunuolius, statydamas jiems vis tą patį klausimą: "Ką reiškia jums 14-ta Liepos?" Vieniems -- tai kažkokio mūšio data, kitiems -- tautinė Šventė, kurios kilmė absolūčiai miglota; dar treti prisimindavo Bastilijos vardą, kuris buk tai buvęs Italijos miestu, kuriame Napoleonas sumušęs austrus. Tai jau senas įvykis, minimas iš įpročio, virtęs tradicija. Tai diena, kur neinama į mokyklą, į tarnybą, tai diena, kada šokama visose gatvėse ir jų sankryžose.

O ką gi reiškia lietuviškam jaunimui mūsų 16-to Vasario? Manau, kad néra tokiu, kurie nežinoty šios datos reikšmės. Tačiau tą dieną niekas neatpalaiduoja jų nei nuo éjimo į mokyklą, nei nuo darbo. Šitas Lietuvos istorijos įvykis minimas darbo dienai pasibaigus, vakare, keliais valandas nuvagiant nuo miego. Visos tautos turi savo Šventes, atžymimas visa eile pramogų, pasilinksminimų ir minia juniančių manifestacijų. - Mums, vyresniesiems, 16-toji Vasario -- tai irgi tradicinė Šventė, jos minėjimas susideda iš oficialiosios dalies su prakalbos, ir linksenos -- su dainomis, šokiais, deklamacijomis. Visa tai ceremonija -- tai tik pretekstas sentimentaliams prisiiminimams. O ką ji reiškia mūsų jaunimui, motinos sijonuose ar yščiuje atvežtam į Vakarus? Ar mūsų išautimai yra pakankamai svarūs ir reikšmingi jaunesiems, kurie auga, břesta nors ir lietuviškoj šeimoj, bet drauge ir svetimoj

vieuomenė, kuri jiems duos duoną, žinojimą ir ateitį? Ar mūsų labai jau asmeniški prisiiminimai gali įžiebtis juose tokią pat tévynės meilę ir tokį pat tikėjimą į ją?

"Kokia yra ta Lietuva? Kaip joje buvo gyventa, tvarkytasi, kas joje nuveikta.

Jiems reikia faktų, paaiškinimų, o ne mūsų amžinosis lopšinės: "kaip gera buvo mūsų senoje Lietuvoje." Reikia jiems tikros -- geros ir blogos -- Lietuvos; Lietuvos supavasario purvynais, su skurdžiaiš kurnetynais, su krizėmis ir perversmais: Lietuvos realios, kaip realios jiems yra Prancūzija, Vokietija ar Jungt. Amerikos Valstybės.

Perkūnas Liutkus kreipiasi į senimo -- t. y. mūsų -- vaizduotę. Iš tiesų, reikia stengtis, norint suprasti, kad čia gimusiam jaunimui Lietuva yra galbūt tik mitas, o ne realybė, kad keletas dainelių, šokių ir eilėraščių dar nepadaro tévynės, kurią galima ir nori mylēti.

Prancūzijos lietuviškasis jaunimas galvoja: mūsų čia nedaug, gal kitur lietuvių kitaip tvarkosi?

"Eina gandai, kad Jungt. Valsybėse yra beveik milijonas lietuvių. Galvojame: kaip ten gera, linksma; jie kalba, galvoja lietuviškai, gyvena lietuviškai. Ir štai sužinome iš mūsų draugijų -- Amerikos lietuviųčių, kad lietuvių ten išsiblaškė, išsisklaidė. Emigrantų pirmasis ir didžiausias tikslas esasapti amerikano, uždirbtį pinigo, turėti mašinas, televizijas, ir t. t. O egzilai dažnai atrodo, kivirčiasi dėl partijų ir asmeniškų interesų."

Palieku "Dirvos" skaitytojams spręsti, ar Prancūzijos jaunimas teisingai juos mato, ar milijonas lietuvių, tai tik gandas.

Kur tad kreipti akis, beieškant tikrų lietuvių?

"Dabartinėje okupuotoje Lietuvoje, už geležinės uždangos, gyvena trys milijonai lietuvių. Ar jie kartais nebūtų tikriaus, gryniausiai lietuvių, nors ir okupoti, o gal kaip tik dėlto, kad okupuoti?"

Tai žodžiai, jau nekarta girdėti iš kai kurių vyreniųjų lopų. Bet tai buvo pasikalbėjimai, ginčai tos kartos, kuri dar Lietuvą pažista. Visai kitaip jau skambatai jaunimo lopose. Jaunimo, kuriam reikia faktų, apčiuopiamų, pačiuopinėjamų dalykų, kuris dainelėmis išgai nepasitenkins.

"Ir štai čia jūsų, vyresniųjų, kurie dirbote, kovojo Nepriklausomoje Lietuvoje, Šventai pareiga: įteiki mums tą žibintą,

BOLŠEVIKINĖS NESAMU

STEPAS VY

mones vapa, svarbūdingas bolševikinės analizės metu ir bolševikai.

Toliau šit kaip samprotauja apie Donelaičio prieštarančių feodalinei santvarai pagrindinės antagūs: viešpataujančių žemvaldžių ir valstiečių. Šių klasės prieštaranimui reiškiniai paaikškės nagrinėjant Donelaičio kurybą".

"Lietuvių literatūros istorijoje" 1957 m. bolševikų išleistoje Vilniuje, X skyriuje apie Donelaičio teikitą taip rašoma: "Iš Donelaičio gyvenimo duomenų, užrašų ir poetinių kūrinių išryškėja gilius jo asmenybėje gludėjė prieštaranimai. Savo valstietiška kilme jis buvo susijęs su liaudiškais, darbo žmonėmis, baudžiauninkais, o savo socialine padėtimi, kaip dvasininkas -- klebonas, jis buvo artimas viešpataujančios klasės -- feodalu ideologijai. Šių prieštaranimui reiškiniai paaikškės nagrinėjant Donelaičio kurybą".

Šios istorijos pratarmėje pažymima, kad X knygos skyrių paraše prof. Vincas Mykolaitis, Nepriklausomybės laikais išgarsėjęs poetas, dramaturgas, beletristas ir literatūros istorikas bei analitikas. Supramama, kad bolševikinėje Lietuvoje prof. Vincas Mykolaitis negali laisvai rašyti, kaip jis nori, tačiau, žinanči jo atsargumą, reikia manyti, kad prof. V. Mykolaičio pažūros į Donelaičį buvo pakeistos literatūrinio ir politinio politruko Kosto Korsako. Ypač šią mano tezę patvirtina tolimesni prof. V. Mykolaičio samprotavimai apie Donelaičį, kur yra ženkluose Mykolaičio, o Korsako stilius ir galvojimas. Galų gale ne tiek ir svarbu, ar V. Mykolaitis, ar Korsakas apie K. Donelaičį nesą-

kurį mes turėsime parnešti Laisvą Lietuvon. Padékite mums tapti susipratusiai lietuviškai, išmokykite būti veikėjais!"

Neuzmirškime, kad Perkūnas Liutkus Lietuvos, tiesa, nemačės, bet kad jis jau spėjo baigti teisius fakultetą, kad jis Paryžiaus Politinių Moksly Mokyklos, mums davusios Roemerį, diplomantą. Jis pasaulio politiką matė realiai: ne mes, o jie, jaunieji, parneš į Lietuvą laisvés žibintą. Mūsų pareiga yra išmokyti jaunuosių dirbtį ir kovoti. Mūsų pareiga duoti jiems teisę į atsakomybės jausmą, teisę sauti "Lietuvą vaduoti".

Užtat ir šių metų Vasario 16-sios minėjimais Paryžiuje yra reikšminga data: pirmą kartą jo metu į sceną užlipo prakalbininkas, kuris negyvena prisiiminimais, bet atvirom akim žiūri į ateitį. Užtat ir jo paskutiniai žodžiai -- tai pirstu ūdūrimas į mūsų -- "vyresniųjų", kaip jis sako -- neramiai sąžinė.

"Jaunųjų vardu norėčiau paklausti: neaugi mes esame našlaičiai, svetimųjų įsūnyti?"

Maloniu

Ragaukite,

vesnio, Šv.

Vieninteli